

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Maria

Nazwisko: Iwańska-Janczewska

Nazwisko rodowe: Poprawska

Miejsce urodzenia: Tuliszków Konińskie

Data urodzenia: 20-03-1904

Imię ojca: Antoni

Imię matki: Zofia

Znany/a też jako: Marianna Janczewska

urodzony/a 20- 03-1903 Tuliszków Konińskie

Imiona rodziców: Antoni Józefa

Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów

Stan zachowania

Uwagi

Akta sądowe sprawy dotyczącej rozpowszechniania wrogiej propagandy przez Marię Janczewską, właścicielkę sklepu spożywczego w Szczecinie w roku 1950. W toku przeprowadzonego śledztwa funkcjonariusze organów bezpieczeństwa zebrali materiały świadczące o tym, iż ww. wykorzystując fakt codziennych kontaktów z klientami, szkalowała publicznie ustrój Polski Ludowej, obelżywie wyrażała się o "dostojnikach Państwa Polskiego i Związku Radzieckiego". Ponadto Marii Janczewskiej zarzucono, iż rozpowiadała pogłoski o mającej rozpocząć się III wojnie światowej, powodując w ten sposób dezorientację wśród społeczeństwa polskiego. W dniu 21.10.1950 funkcjonariusze Urzędu Bezpieczeństwa w Szczecinie dokonali zatrzymania Marii Janczewskiej, pod zarzutem czynienia przygotowań do zmiany przemocą ustroju ówczesnego państwa polskiego, poprzez wymienione wyżej działania, mające miejsce w okresie od lutego do października 1950. Po przesłuchaniu podejrzanej i świadków, w dniu 09.11.1950 skierowano do sądu akt oskarżenia. W wyniku procesu sądowego, wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Szczecinie z 21.11.1950 Marię Janczewską skazano na 5 lat więzienia wraz z utratą praw publicznych oraz obywatelskich praw honorowych na okres 2 lat oraz przepadek całego mienia. 15.01.1951 obrońca ww. złożył skargę rewizyjną do Najwyższego Sądu Wojskowego w Warszawie, której nie uwzględniono. Dopiero decyzją Zgromadzenia Sędziów Najwyższego Sądu Wojskowego w Warszawie, dnia 14.11.1951, karę więzienia złagodźono do 2 lat z jednoczesnym cofnięciem decyzji o przepadku mienia. Maria Janczewska opuściła więzienie 21.10.1952. Wyrok zapadły w sprawie Marii Janczewskiej unieważniono 23.07.1991.

IPN Sz 63/212 (Pr.II.608/50, Sr 442/50).

Materiały śledztwa prowadzonego przez WUBP w Szczecinie, w sprawie rozpowszechniania wrogiej propagandy przez Marię Iwańską-Janczewską, w okresie od lutego do października 1950. W swych wypowiedziach ww. miała podważać trwałość ustroju socjalistycznego oraz stosunków gospodarczych w ówczesnej Polsce. W negatywnym świetle przedstawiała sytuację dot. trwałości pokoju pomiędzy państwami kapitalistycznymi a państwami demokracji ludowej. Za swą "antypaństwową postawę" Maria Janczewska została postawiona przed Wojskowym Sądem Rejonowym w Szczecinie i skazana na 5 lat więzienia.

Wpis na podstawie zapisów kartoteczno-ewidencyjnych. Materiały złożono w wydziale "C" pod nr 6676/III, a następnie zniszczono 09.09.1986. Protokół brakowania akt III nr 3/87 pozycja 2826.